

HOTĂRÂREA CURȚII
DIN 10 IULIE 1980¹

Comisia Comunităților Europene
împotriva Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord

„Pescuit maritim – Măsuri de conservare”

Cauza 32/79

În cauza 32/79,

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE, reprezentată de consilierii juridici ai acesteia, domnii Donald W. Allen și John Temple Lang, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul consilierului juridic al acesteia, domnul Mario Cervino, clădirea Jean Monnet, Kirchberg,

reclamantă,

susținută de

REGATUL DANEMARCEI, reprezentat de către domnul Per Lachmann, șef al secretariatului departamentului „piața comună” din Ministerul Afacerilor Externe, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg, la sediul Ambasadei Danemarcei,

REPUBLICA FRANCEZĂ, reprezentată, pentru procedura scrisă de către domnul Guy Ladreit de Lacharrière, director, pentru procedura orală de către domnul Philippe Moreau Defarges, consilier la Direcția Juridică a Ministerului Afacerilor Externe, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg la sediul Ambasadei Franței,

IRLANDA, reprezentată, pentru procedura scrisă de către domnul Louis J. Dockery, Chief State Solicitor, în calitate de agent, pentru procedura orală de către domnul D. N. C. Budd, barrister în baroul din Dublin, cu domiciliul ales în Luxemburg la sediul ambasadei Irlandei,

REGATUL ȚĂRILOR DE JOS, reprezentat de domnul A. Bos, consilier juridic adjunct la Ministerul Afacerilor Externe, în calitate de agent, asistat de domnul C. J. Heringa, consilier juridic la Ministerul Agriculturii și Pescuitului, cu domiciliul ales în Luxemburg la sediul ambasadei Țărilor de Jos,

intervenienți,

împotriva

REGATULUI UNIT AL MARIII BRITANII ȘI IRLANDEI DE NORD, reprezentat, pentru procedura scrisă de domnul R. D. Munrow, Assistant Treasury Solicitor, în calitate de agent, asistat de domnul T. H. Bingham, Q.C., Gray's Inn și de domnul P.G. Langdon-Davies, barrister of the Inner Temple, pentru procedura orală de Lord Advocate, Lord Mackay of Clashfern, Q.C., cu domiciliul ales în Luxemburg, la sediul ambasadei Regatului Unit,

¹ Limba de procedură: engleza.

pârât,

având ca obiect recunoașterea faptului că prin aplicarea, în anumite zone de pescuit din largul coastelor acestora, de măsuri unilaterale în domeniul pescuitului maritim, Regatul Unit nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Tratatului CEE,

CURTEA,

compusă din: H. Kutscher, președinte, A. O'Keefe și A. Touffait (președinți de cameră), J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, Lord Mackenzie Stuart, G. Bosco, T. Koopmans și O. Due, judecători,

avocat general: G. Reischl

grefier: A. Van Houtte

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

1 Prin cererea din 27 februarie 1979, Comisia a introdus, în temeiul articolului 169 din Tratatul CEE, o acțiune pentru recunoașterea faptului că Regatul Unit nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul tratatului CEE, prin aplicarea de măsuri unilaterale în domeniul pescuitului maritim în ceea ce privește:

— pescuitul de hering în Mourne Fishery, situat în estul coastelor Irlandei și Irlandei de Nord;

— pescuitul de hering în apele insulei Man și ale Mării Irlandei;

— pescuitul de merluciu în zona denumită „rezerva de merluciu norvegian”, situată în nord-estul coastei scoțiene.

Cu privire la faptele premergătoare litigiilor

2 Este necesar să se amintească faptul că, în cursul anului 1977, cele trei zone de pescuit în cauză erau reglementate de norme administrative adoptate de Consiliu, menționate în continuare în legătură cu fiecare dintre cele trei elemente ale litigiului. Comisia a transmis în timp util Consiliului propuneri în vederea prelungirii perioadei de valabilitate a acestor măsuri, cu anumite adaptări, pentru anul 1978. Cu toate acestea, datorită divergențelor de opinie care au continuat în cadrul Consiliului, a fost imposibilă punerea în aplicare a măsurilor comunitare de conservare pentru anul 1978. În cursul ședinței din 30/31 ianuarie 1978 a devenit evident eșecul definitiv al tentativelor de a găsi o soluție în cadrul Consiliului.

3 În fața acestei situații, Consiliul a redactat, la 31 ianuarie 1978, următoarea declarație:

Consiliul a aprobat comunicarea Comisiei conform căreia, în lipsa unui regim comun, pot fi adoptate măsuri naționale numai în măsura în care acestea sunt strict necesare pentru conservarea și gestionarea rezervelor de pește, nediscriminatorii, conforme cu tratatul și după ce s-a solicitat, în prealabil, acordul Comisiei.

4 Prin notificarea din 2 februarie 1978, guvernul Regatului Unit a informat Comisia că, în lumina rezultatului reuniunii Consiliului din 30/31 ianuarie, avea intenția să mențină, pe o

bază națională, măsurile de conservare aflate în vigoare la 31 ianuarie 1978 în apele situate în interiorul limitelor de pescuit ale Regatului Unit. La cererea Comisiei, guvernul Regatului Unit a comunicat, la 13 februarie 1978, lista acestor măsuri. În această listă sunt menționate două măsuri privind Marea Irlandei și apele insulei Man și o măsură privind rezerva de merluciu norvegian; lista nu conține nicio măsură privind zona Mourne Fishery.

5 În cursul lunii iulie 1978, guvernul Regatului Unit a declarat Comisiei intenția sa de a modifica măsura referitoare la rezerva de merluciu norvegian; în luna august acesta a solicitat acordul Comisiei în vederea unei modificări a regimului aplicabil în Marea Irlandei; în cele din urmă, în cursul lunii septembrie, acesta a anunțat proiectul de măsuri de conservare pentru zona Mourne Fishery. Măsurile anunțate de guvernul britanic au intrat efectiv în vigoare în cursul lunii septembrie 1978. Detaliile acestor dispoziții sunt reluate în continuare, în legătură cu fiecare dintre zonele în cauză.

6 Prin scrisoarea din 27 octombrie 1978, Comisia a informat Guvernul Regatului Unit că măsurile adoptate pentru cele trei zone sunt considerate a fi contrare dreptului comunitar sub diferite aspecte. După primirea observațiilor Regatului Unit, aceasta a emis, la 17 ianuarie 1979, avizul motivat prevăzut la articolul 169 din tratat.

7 Obiecțiile formulate de Comisie pot fi rezumate după cum urmează:

a) în ceea ce privește *Mourne Fishery*, se reproșează Regatului Unit că a lăsat fără protecție în cea mai mare parte a anului 1978 un stoc de heringi amenințat cu dispariția, că a încălcat obligațiile de consultare impuse de dreptul comunitar în ceea ce privește măsurile de protecție adoptate tardiv în septembrie 1978 și că a asociat aceste măsuri cu o excepție în favoarea pescuitului de coastă într-o zonă din Irlanda de Nord, direct contrară nevoilor de conservare și, mai mult, acordată în condiții discriminatorii pentru pescarii altor state membre;

b) în ceea ce privește pescuitul în apele *insulei Man și ale Mării Irlandei*, se reproșează Regatului Unit că a aplicat în mod unilateral, atât în 1977 cât și în 1978, un regim de licențe de pescuit care nu a făcut obiectul unei consultări corespunzătoare și ale cărui modalități de aplicare au fost de natură să elimine din zona de pescuit în cauză pescarii altor state membre și, în special, pe cei din Irlanda care pescuiau în mod tradițional acolo;

c) în ceea ce privește *rezerva cu merluciu norvegian*, se reproșează Regatului Unit că a extins în mod unilateral limita acestei rezerve cu 2 grade longitudine către est, fără a justifica această măsură ca fiind o măsură de conservare necesară și urgentă și că a cauzat astfel un prejudiciu important pescuitului industrial practicat în mod tradițional în această zonă de flota de pescuit daneză.

Cu privire la dreptul aplicabil și repartizarea competențelor

8 Curtea a avut ocazia să indice în detaliu elementele de drept comunitar aplicabile în materie în hotărârile acesteia din 14 iulie 1976 (cauzele 3, 4 și 6/76, Kramer, Recueil p. 1279) și 16 februarie 1978 (cauza 61/77, Comisia/Irlanda, Recueil p. 417). În perioada faptelor care sunt la originea prezentului litigiu, elementele situației juridice erau în esență aceleași.

9 Este suficient să se amintească în acest context că politica comună în domeniul pescuitului se bazează pe articolele 3 d) și 38 din Tratatul CEE. Articolul 120 din actul de aderare a recunoscut că protecția fondurilor și conservarea resurselor biologice ale mării fac parte din această politică, acordând Consiliului împuternicirea de a adopta, la propunerea Comisiei, măsurile corespunzătoare în acest scop, într-un anumit termen. Orientările principale în acest

domeniu au fost stabilite prin Regulamentul nr. 101/76 al Consiliului din 19 ianuarie 1976 privind instituirea unei politici structurale comune în sectorul pescuitului (JO L 20, p. 19), ale cărui articole 2, 3 și 4 au o importanță deosebită pentru prezentul litigiu.

10 În hotărârile citate, Curtea a subliniat că este de competența Comunității să ia măsuri de conservare și că, în măsura în care această competență a fost exercitată de Comunitate, dispozițiile adoptate de aceasta exclud orice dispoziții divergente ale statelor membre; dimpotrivă, atâta timp cât nu a expirat termenul tranzitoriu stabilit de articolul 102 din actul de aderare iar Comunitatea nu și-a exercitat încă pe deplin competența în această privință, statelor membre le este permis să adopte, într-un cadru național, măsurile de conservare corespunzătoare, fără a aduce atingere, cu toate acestea, obligațiilor de cooperare care rezultă pentru acestea din tratat și în special din articolul 5 din tratat;

11 În prezența dificultăților care se opun punerii în aplicare, în termenele prevăzute, a unei politici comune în domeniul conservării rezervelor de pește, Consiliul a adoptat o rezoluție la propunerea Comisiei, la 3 noiembrie 1976, cunoscută sub numele de „anexa VI la Rezoluția de la Haga”, conform căreia, în lipsa unor măsuri comunitare puse în aplicare în termenele stabilite, „statele membre pot adopta, în scop de conservare și în mod nediscriminatoriu, măsurile adecvate pentru asigurarea protecției rezervelor situate în zonele de pescuit din largul coastelor acestora”. Rezoluția adaugă faptul că „înainte de a adopta aceste măsuri, statul membru în cauză va solicita aprobarea Comisiei care va trebui să fie consultată în toate stadiile acestor proceduri”. Caracterul obligatoriu pentru statele membre al acestei rezoluții nu este contestat. În fața eșecului lucrărilor Consiliului de la începutul anului 1978, acesta a confirmat încă o dată dispozițiile rezoluției de la Haga prin rezoluția acestuia din 31 ianuarie 1978, citată mai sus.

12 Cu toate că astfel dreptul statelor membre de a adopta măsuri de conservare nu este contestat pentru perioada în cauză, a existat o divergență de principiu între părți în ceea ce privește natura și domeniul de aplicare al acestei competențe. Conform Regatului Unit statele membre au o competență inerentă pentru reglementarea pescuitului în apele aflate în jurisdicția acestora, ape a căror determinare depinde întotdeauna de normele de drept internațional. Se înțelege că această competență poate fi limitată de angajamente internaționale. În cazul statelor membre ale CEE, aceasta este în mod efectiv limitată de dispozițiile Regulamentului nr. 101/76, de anexa VI la Rezoluția de la Haga și de Declarația din 31 ianuarie 1978. În special articolul 2 alineatul (2) și articolul 3 din Regulamentul nr. 101/76 impun statelor membre obligații în ceea ce privește exercitarea competențelor acestora în domeniu. Articolul 4 din același regulament conferă Consiliului competența de a adopta măsuri de conservare. Cu toate acestea, această competență a Consiliului are ca efect limitarea competențelor statelor membre numai în cazul în care Consiliul a făcut uz de competența acestuia prin adoptarea de măsuri de conservare.

13 Contrar acestui punct de vedere, Comisia susține că, pentru cele trei zone de pescuit în cauză, Consiliul și-a exercitat puterile prin punerea în aplicare a reglementărilor comunitare și că a luat ea însăși inițiativa de a prezenta Consiliului propuneri în vederea definirii acordului de pescuit aplicabil în 1978. Acest punct de vedere este dezvoltat de guvernul francez care susține că, în cazul în care rămâne o anumită competență a statelor membre în domeniul reglementării pescuitului în cursul perioadei de tranziție definite de articolul 102 din actul de aderare, aceasta nu poate fi decât reziduală și provizorie. Măsurile britanice unilaterale care fac obiectul litigiului au intervenit în domenii în care au fost adoptate reglementări comunitare și în care se găseau propuneri înaintate Consiliului de către Comisie în scopul adoptării de măsuri noi. Afirmarea prezenței Comunității în acest domeniu a fost, prin urmare, foarte clară și expirarea reglementării comunitare nu putea avea ca efect retragerea din competența

comunitară a domeniului reglementat de această normă și, prin urmare, nu putea duce la încetarea competenței comunitare.

14 Curtea amintește în această privință, astfel cum a menționat deja în hotărârile citate, că în temeiul angajamentelor care decurg atât din Tratatul CEE cât și din actul de aderare, instituirea de măsuri de conservare în domeniul pescuitului în interiorul apelor aflate sub jurisdicția statelor membre, intră în competența Comunității. Articolul 102 din actul de aderare, care este întemeiat pe recunoașterea situației juridice descrise mai sus, are ca obiect deschiderea unei noi perioade tranzitorii, ca urmare a creșterii considerabile a domeniului maritim ca o consecință a extinderii Comunității, în cursul căreia Consiliului i s-a solicitat să instituie măsurile de conservare necesare.

15 Cu toate acestea, este necesar să se sublinieze că, încă din 1977, Consiliul și-a exercitat competențele în ceea ce privește toate zonele maritime prevăzute de acțiune. Faptul că în Consiliu nu s-a putut ajunge la o decizie în scopul extinderii perioadei de valabilitate a acestor măsuri în 1978 nu a avut ca efect lipsirea Comunității de competența acesteia în domeniu și restituirea, astfel, către statele membre a unei libertăți de acțiune discreționare în domeniul în cauză. Într-o asemenea situație era de competența statelor membre, în ceea ce privește zonele maritime care țin de jurisdicția acestora, să adopte măsurile de conservare necesare interesului comun cu respectarea atât a normelor de fond cât și a celor de procedură care decurg din dreptul comunitar, ale cărui aspecte esențiale au fost amintite mai sus.

16 În lumina acestor considerente, este necesar să se examineze cele trei elemente ale acțiunii introduse de Comisie.

Cu privire la Mourne Fishery

17 Mourne Fishery este situat la 12 mile est de coastele Irlandei și Irlandei de Nord. Aceasta a fost împărțită între zona de pescuit a Regatului Unit și cea a Irlandei și a fost exploatată în mod tradițional ca o zonă de pescuit comună la care aveau acces pescarii celor două state. Nu se contestă faptul că stocurile de heringi din această zonă sunt în mod direct amenințate cu dispariția. Această situație a fost constatată de Consiliul Internațional pentru Explorarea Apelor Maritime și este recunoscută de toate părțile.

18 În consecință, prin articolul 3 din Regulamentul nr. 1672/77 din 25 iulie 1977 de stabilire a unor măsuri interimare de conservare a anumitor stocuri de heringi (JO L 186, p. 27), Consiliul a interzis pescuitul direct de hering în această zonă. Această interdicție a fost prelungită până la 31 ianuarie 1978 prin Regulamentul nr. 2899/77 din 21 decembrie 1977 (JO L 338, p. 5). În propunerile pe care le-a înaintat Consiliului pentru anul 1978, Comisia a propus prelungirea acestei interdicții pentru tot anul 1978. Este cunoscut faptul că Irlanda a adoptat, cu aprobarea Comisiei, imediat după eșecul negocierilor în cadrul Consiliului, dispoziții care interziceau pescuitul de hering în partea Mourne Fishery care se află sub jurisdicția acesteia; această interdicție a produs efecte de la 6 februarie 1978.

19 În ceea ce-l privește, Regatul Unit nu a adoptat măsuri privind partea din Mourne Fishery aflată sub jurisdicția sa până în septembrie 1978. La 18 septembrie 1978 guvernul britanic a adresat Comisiei o comunicare în temeiul anexei VI la Rezoluția de la Haga în scopul obținerii aprobării Comisiei pentru închiderea imediată a părții din Mourne Fishery situată în largul coastelor Irlandei de Nord pentru restul anului 1978. Proiectul de hotărâre a fost anexat la această comunicare.

20 Rezultă din acest proiect că măsura trebuia să producă efecte de la 19 septembrie, miezul nopții, dar interzicerea pescuitului trebuia să conțină o scutire pentru navele care nu depășesc 35 de picioare lungime, aplicabilă în interiorul unei zone de jumătate de milă în largul coastelor din County Down în Irlanda de Nord, pentru o captură de 400 de tone de hering într-o perioadă cuprinsă între 20 septembrie și momentul în care cota de 400 de tone este atinsă și, cel târziu, până la 27 octombrie 1978. Trebuie observat că nu s-a putut clarifica dacă această cotă era destinată capturării în timpul perioadei astfel definite, astfel cum pare să rezulte din comunicarea guvernului britanic, sau este vorba de o cotă totală pentru tot sezonul de pescuit, astfel cum a fost prezentată în ședință de Regatul Unit.

21 Comisia nu și-a dat acordul pentru măsura notificată de către Regatul Unit. Aceasta a fost pusă în aplicare prin Herring (Restriction of Fishing) Regulations (Northern Ireland) 1978, No. 227, în conformitate cu textul notificat Comisiei. Excepția prevăzută în această reglementare a fost revocată de Herring (Restriction of Fishing) (Amendment) Regulations (Northern Ireland) 1978, No. 286, intrat în vigoare la 26 septembrie 1978. Rezultă din explicațiile Guvernului Regatului Unit că la această dată cota de captură de 400 de tone a fost epuizată.

22 Obiecțiile Comisiei, astfel cum sunt formulate în avizul motivat și în cererea de introducere a acțiunii, se referă în special la procedura urmată de Regatul Unit pentru introducerea măsurii descrise mai sus și la conținutul acesteia. Comisia apreciază că prin comunicarea, la 18 septembrie, a unei măsuri destinate să intre în vigoare în ziua următoare, nu se poate considera că Guvernul Regatului Unit a dorit efectiv să obțină aprobarea Comisiei în conformitate cu anexa VI la Rezoluția de la Haga. Această manieră de a acționa este cu atât mai inadmisibilă cu cât este cunoscut faptul că, la 7 iulie 1978, ministrul pescuitului a făcut în House of Commons o declarație din care rezulta că la acel moment măsura notificată la 18 septembrie 1978 era deja în pregătire. În ceea ce privește detaliile măsurii adoptate, Comisia consideră că o scutire în favoarea unei anumite regiuni a coastelor Irlandei de Nord, chiar dacă aceasta este limitată la o captură totală de 400 de tone, se opune în mod direct nevoii de conservare și, în plus, trimiterea, în hotărârea nr. 227, la lungimea maximă a navelor de pescuit este în mod evident discriminatorie prin faptul că această scutire a fost în mod deliberat definită încât să aducă beneficii exclusiv micilor ambarcațiuni caracteristice pescuitului de coastă.

23 În ceea ce privește perioada intermediară între expirarea măsurii comunitare de conservare, la 31 ianuarie 1978 și măsura adoptată în septembrie 1978 de Regatul Unit, Comisia afirmă că, în conformitate cu constatările Consiliului Internațional pentru Explorarea Apelor Maritime, dintr-un stoc estimat la 6 900 de tone de heringi la începutul anului 1978, un total de 2 350 tone, mai mult de o treime din stoc, a fost capturat, în afara capturii suplimentare de 400 de tone admise de Guvernul Regatului Unit. Având în vedere aceste afirmații, Curtea a solicitat Comisiei să indice exact în ce moment, în cursul anului 1978, trebuia să fie introdusă o interdicție de pescuit în această zonă. Ca răspuns la această întrebare, Comisia a declarat că această închidere trebuia să aibă loc cât mai curând posibil după expirarea regulamentului comunitar și după dezacordul manifestat în cadrul Consiliului la 31 ianuarie 1978. Faptul că un alt stat membru interesat a putut să ia o asemenea măsură, din 6 februarie, cu acordul Comisiei, arată că Regatul Unit putea să acționeze la fel în cursul lunii februarie. Prin urmare, Comisia consideră că Regatul Unit avea obligația juridică, în temeiul dreptului comunitar, să interzică pescuitul direct de hering în Mourne Fishery până la 6 februarie 1978.

24 Guvernul Regatului Unit nu contestă existența capturilor realizate în Mourne în cursul anului 1978, dar susține că cifrele indicate de Comisie se referă la toată zona de pescuit, astfel încât numai o parte din tonajul indicat a fost capturată în partea din largul coastei Regatului

Unit, restul fiind capturat în largul coastei Irlandei și în partea de nord a Mării Irlandei. În ceea ce privește măsura instituită în septembrie 1978, Regatul Unit explică faptul că trebuia impusă o măsură urgentă datorită faptului că în această perioadă autoritățile britanice au constatat pătrunderea traulerelor în zona de pescuit în cauză. Cu privire la scutirea pentru o cotă de 400 de tone în favoarea navelor de pescuit care nu depășesc lungimea de 35 de picioare, guvernul britanic susține că este vorba de o simplă măsură de tranziție destinată să protejeze interesele micilor pescari de coastă loviți de consecințele unei închideri totale a zonei de pescuit. De altfel, măsuri tranzitorii de acest gen se găsesc chiar și în regulamentele comunitare.

25 Curtea consideră că, în temeiul unor indicații concordante, Regatul Unit avea obligația să adopte măsuri de conservare în zona în cauză. În fapt, nu se contestă faptul că, în conformitate cu avizele științifice disponibile, recunoscute de toate părțile, conservarea stocului de la Mourne necesita o interdicție de pescuit totală. În drept, obligația statelor membre care își exercită jurisdicția în această zonă de pescuit poate fi dedusă din toate actele juridice amintite mai sus. Astfel, atât articolul 102 din actul de aderare cât și Regulamentul nr. 101/76 al Consiliului și în special articolul 4 din acesta, precum și anexa VI la Rezoluția de la Haga și Declarația Consiliului din 31 ianuarie 1978, se bazează pe dubla presupunere că trebuie adoptate măsuri în apele maritime aflate în responsabilitatea Comunității pentru a răspunde nevoilor de conservare stabilite și că, în cazul în care aceste măsuri nu pot fi instituite în timp util pe o bază comunitară, statele membre nu au doar dreptul ci și obligația de a acționa în interesul Comunității. Deși cele două rezoluții ale Consiliului citate ultima dată subliniază mai ales cerința că măsurile naționale de conservare nu trebuie să depășească limitele a ceea ce este strict necesar, acestea implică, ținând seama de reglementarea în vigoare până la 31 ianuarie 1978, obiectivele astfel urmărite și obligațiile generale prevăzute la articolul 5 din tratat, precum și recunoașterea atât a necesității cât și a legitimității măsurilor de conservare, justificate din punct de vedere biologic și concepute astfel încât să răspundă nu numai unui anumit avantaj al statului membru în cauză ci și interesului colectiv al Comunității.

26 În lipsa concluziilor formale ale Comisiei la întrebarea referitoare la momentul din cursul anului 1978 de la care închiderea zonei de pescuit în cauză trebuia să producă efecte, Curtea se limitează să examineze compatibilitatea măsurii instituite de Regatul Unit începând cu 20 septembrie 1978 cu cerințele dreptului comunitar. Principiul acestei măsuri nu poate fi criticat întrucât recunoaște, deși tardiv, obligația pe care Regatul Unit o avea de a introduce în această zonă de pescuit o măsură de conservare adecvată gravității amenințării existente pentru stocul de pește în cauză.

27 Dimpotrivă, faptul de a fi permis pescuitului de coastă din Irlanda de Nord să rețină din aceste fonduri o captură suplimentară de 400 de tone, indiferent de perioada în care aceasta a fost realizată, constituie o atingere adusă unei nevoi de conservare a cărei existență și gravitate sunt de necontestat. Măsura de închidere adoptată în septembrie 1978 fiind deja tardivă, ținând seama de situația constatată, această toleranță suplimentară nu se justifică nici ca „măsură tranzitorie”. Astfel cum a remarcat Comisia în avizul motivat, se puteau găsi măsuri tranzitorii în favoarea pescarilor în cauză, ca și pentru alți pescari din Comunitate, în cazul în care Regatul Unit ridică această problemă în timp util, în cadrul unei proceduri comunitare și cu respectarea principiilor amintite mai sus. În situația de față, este evident că faptul de a rezerva avantajul acestei toleranțe navelor de pescuit care au o lungime mai mică de 35 de picioare a avut ca obiectiv și ca efect rezervarea pentru pescuitul de coastă din statul membru în cauză a beneficiului unei măsuri incompatibile prin ea însăși cu nevoile de conservare recunoscute. Curtea poate face trimitere, în această privință, la considerațiile dezvoltate în alineatele 69 – 80 din hotărârea acesteia, citată deja, din 16 februarie 1978 (Comisia/Irlanda), care privesc o măsură similară.

28 În cele din urmă, ar trebui remarcat că procedura utilizată în această cauză de către Regatul Unit nu era conformă cu cerințele anexei VI la Rezoluția de la Haga. Sesizarea Comisiei cu un preaviz de o zi, după o perioadă prelungită în care Regatul Unit nu a acționat, cu proiectul unei măsuri ale cărei detalii ridicau în mod clar probleme din punctul de vedere al dreptului comunitar, nu poate fi considerată ca fiind conformă cu obligațiile din anexa VI la Rezoluția de la Haga care prevede consultarea Comisiei în toate fazele de elaborare a măsurilor preconizate, astfel încât aceasta să dispună de timpul necesar pentru studierea acestora și pentru a-și face cunoscută opinia în timp util. În circumstanțele date, modalitatea de a proceda a guvernului britanic intră sub incidența unui fapt încheiat și, prin urmare, nu poate fi considerată conformă cu cerințele dreptului comunitar.

29 Pentru toate aceste motive este necesar, prin urmare, să se constate că Regatul Unit nu și-a îndeplinit obligațiile ce îi revin în temeiul tratatului atât din cauza procedurii aplicate cât și din cauza derogării atașate măsurii de interdicere introduse la 20 septembrie 1978.

Cu privire la zona de pescuit din insula Man și din Marea Irlandei

30 Zona de pescuit în cauză, care corespunde diviziunii VII a), stabilită de către Consiliul Internațional pentru Explorarea Apelor Maritime, a cărei delimitare exactă nu prezintă interes pentru soluționarea litigiului, este situată în Marea Irlandei, între Marea Britanie și Irlanda; zona de pescuit din Insula Man, supusă unui statut special, este constituită dintr-o centură de 12 mile care înconjoară această insulă, în interiorul Mării Irlandei.

31 Prin Regulamentul nr. 1779/77 din 2 august 1977 privind stabilirea de măsuri interimare de conservare și de gestionare pentru pescuitul de hering în Marea Irlandei (JO L 196, p. 4), Consiliul a stabilit, pentru anul 1977, anumite măsuri de conservare și de gestionare a stocurilor de heringi în zona în cauză. Aceste măsuri conțineau o interdicție sezonieră de captură, de la 1 octombrie la 19 noiembrie 1977, în apele insulei Man și în cele situate între această insulă și coasta de vest a Regatului Unit (articolul 1), stabilirea unei cote totale de pescuit de 13 200 tone pentru toată Marea Irlandei, repartizată între Franța, Irlanda, Țările de Jos și Regatul Unit (articolul 2), precum și o dispoziție privind capturile accesorii de hering (articolul 3). În temeiul articolului 4, statele membre erau obligate să adopte „pe cât posibil, toate măsurile necesare pentru asigurarea respectării dispozițiilor prezentului regulament”. Preambulul acestui regulament amintește condițiile speciale în care dispozițiile tratatului se aplică insulei Man, în temeiul articolului 227 alineatul (5) litera (c) din tratat și al Protocolului nr. 3 din actul de aderare.

32 La 8 august 1977 Regatul Unit a adoptat două hotărâri intitulate The Herring (Irish Sea) Licensing Order 1977, No. 1388 și The Herring (Isle of Man) Licensing Order 1977, No. 1389. Aceste două hotărâri pot fi considerate ca punând în aplicare Regulamentul nr. 1779/77 în Regatul Unit. Trebuie observat că cele două hotărâri citate sunt menționate în lista măsurilor în vigoare la 31 ianuarie 1978 și menținute în timpul anului 1978, notificată Comisiei în urma eșecului negocierilor Consiliului din 30/31 ianuarie 1978, astfel cum este indicat mai sus.

33 Cele două hotărâri au ca obiect interzicerea pescuitului de hering în zonele maritime în cauză, cu excepția pescarilor care dețin o licență eliberată, în ceea ce privește Marea Irlandei, de Guvernul Regatului Unit și, în ceea ce privește apele insulei Man, de Board of Agriculture and Fisheries din această insulă. Cele două hotărâri nu conțin nicio altă indicație privind condițiile în care aceste licențe sunt emise, drepturile pe care le conferă acestea și taxele legate de emiterea acestora. Prin urmare, acestea lasă în întregime la discreția autorităților

competente emiterea licențelor și sfera de aplicare a acestora. Rezultă din speciamentele de cereri de licență și de licențe stabilite în temeiul hotărârilor citate, depuse de Comisie și a căror autenticitatea nu a fost contestată, că aceste licențe conțineau limitări privind campaniile de pescuit și indicau un anumit număr de porturi în care trebuia să fie în mod obligatoriu descărcate capturile. Mai mult, licențele cuprindeau rezerva altor condiții care puteau fi eventual notificate verbal sau în scris de către autoritățile competente.

34 Aplicarea acestui regim de licențe a făcut obiectul negocierilor între autoritățile irlandeze, pe de o parte și autoritățile Regatului Unit și ale insulei Man, pe de altă parte, conform informațiilor comunicate de Comisie și de Irlanda. Aceste negocieri, care au fost în bună parte verbale, nu au condus la o înțelegere care să dea satisfacție autorităților irlandeze. Rezultă din aceasta, iar acest fapt nu este contestat, că nicio licență nu a fost emisă, în 1977 sau în 1978, pescarilor irlandezi.

35 În propunerile sale pentru 1978, Comisia a prevăzut pentru această zonă o captură totală ușor redusă în raport cu cea admisă pentru 1977, propunând în același timp o anumită creștere a cotelor franceze, irlandeze și olandeze, compensată de o reducere echivalentă a cotei Regatului Unit.

36 Rezultă din dosar că în 1977 Regatul Unit nu a oferit informații Comisiei cu privire la măsurile adoptate pentru aplicarea reglementării comunitare aflate atunci în vigoare. Au avut loc schimburi de opinii între Comisie și guvernul britanic în cursul primei jumătăți a anului 1978, în special pe tema unei eventuale reduceri a cotei totale de captură în raport cu propunerile introduse de Comisie, ca urmare a unei recomandări a Consiliului Internațional pentru Explorarea Apelor Maritime. La 17 august 1978, Guvernul Regatului Unit a prezentat Comisiei, în temeiul anexei VI la Rezoluția de la Haga, proiectul unei măsuri destinate să fie pusă în aplicare la 21 august 1978. Conform acestei comunicări guvernul britanic avea intenția să reducă totalul capturilor admisibile la 9 000 de tone, din care 8 100 de tone erau rezervate pescarilor din Regatul Unit și din insula Man. Aplicarea acestei limitări trebuia să fie controlată prin licențe, înțelegându-se faptul că 120 de licențe sunt acordate navelor de pescuit din Regatul Unit. În plus, Guvernul britanic și-a făcut cunoscută intenția de a închide zona de pescuit din 24 septembrie până în 31 decembrie 1978, sau chiar înainte de 24 septembrie în cazul în care limita de 9 000 de tone era atinsă înainte de această dată. Comunicarea nu conținea indicații cu privire la drepturile pescarilor din alte state membre; singura informație dată pe această temă se referea la faptul că guvernul britanic a contactat deja guvernele Irlandei, Țărilor de Jos și Franței pe această temă pentru obținerea cooperării acestora. Comisia a răspuns de îndată Regatului Unit că îi era imposibil să adopte o poziție într-un termen atât de scurt și a solicitat informații suplimentare. Într-o comunicare ulterioară aceasta a solicitat ca zonele de pescuit să nu fie închise înainte de 1 octombrie.

37 La 20 septembrie 1978 Regatul Unit a adoptat Irish Sea Herring (Prohibition of Fishing) Order 1978, No. 1374, care interzice pescuitul de hering în Marea Irlandei din 24 septembrie;

38 Obiecțiile Comisiei, în ultimul stadiu al procedurii, se referă în primul rând la faptul că, nici în 1977, nici în 1978, Comisia și statele membre în cauză nu au fost informate în mod corespunzător cu privire la domeniul de aplicare real al regimului limitării și gestionării pescuitului, astfel cum rezultă din aplicarea regimului licențelor intrat în vigoare din 1977. În special, Comisia susține că regimul licențelor a fost aplicat astfel încât pescarii irlandezi care doreau să-și exercite drepturile istorice care le-au fost asigurate în apele Man să se confrunte cu o limitare a activității de pescuit în apele Regatului Unit, ca efect al condițiilor atașate emiterii licențelor. Rezultatul practic al acestui sistem a fost înlăturarea pescarilor irlandezi dintr-o zonă de pescuit în care aceștia și-au desfășurat în mod tradițional ocupația. În plus,

Comisia reproșează Regatului Unit că, prin devansarea termenului de închidere a sezonului de pescuit, a cauzat prejudicii pescarilor din alte state membre, în special celor francezi și olandezi, prin scurtarea perioadei în care aceștia își desfășurau în mod tradițional pescuitul în apele în cauză și că a avantajat astfel propria industrie a pescuitului în exploatarea cotei acordate. În cele din urmă, Comisia subliniază faptul că, făcând practic imposibilă, prin sistemul de licențe, descărcarea peștelui în insula Man, Regatul Unit a închis pescarilor irlandezi o piață deosebit de interesantă și a încălcat în felul acesta regula liberei circulații a mărfurilor care, în mod incontestabil, se aplică și în cazul insulei Man.

39 Argumentul Comisiei a fost susținut de guvernele francez, irlandez și olandez. Guvernul francez subliniază caracterul discriminatoriu al măsurilor adoptate de Regatul Unit prin faptul că acesta a atribuit pescarilor săi o parte excesivă din totalul capturilor prin devansarea perioadei de interdicție de la 1 octombrie la 24 septembrie, măsură care a afectat în special pescarii care nu sunt britanici. Guvernul irlandez aprobă analiza făcută de Comisie privind efectul sistemului licențelor asupra pescarilor irlandezi care, în cazul în care doreau să-și exercite drepturile lor istorice în apele insulei Man, se găseau în fața necesității de a accepta licențe al căror efect era de a reduce la un tonaj minim capturile acestora în Marea Irlandei. Amenințarea sancțiunilor care pot fi aplicate de Regatul Unit pescarilor care nu dețin o licență i-a împiedicat să exercite orice activitate în zona de pescuit în cauză. În cele din urmă, Guvernul Țărilor de Jos susține că interesele pescarilor olandezi au fost de două ori afectate de măsurile britanice: pe de o parte, deoarece cotele de pescuit aplicate în mod unilateral de către Regatul Unit au redus în mod considerabil partea rezervată statelor membre altele decât Regatul Unit; pe de altă parte, datorită faptului că devansarea datei de închidere a sezonului de pescuit a afectat în mod special pescarii olandezi al căror efort de pescuit se concentrează tocmai în acest sezon.

40 În apărarea sa Regatul Unit susține că sistemul de licențe în sine nu poate fi contestat întrucât constituie un mijloc deosebit de eficient de control al respectării restricțiilor de pescuit care există în regiunea în cauză. Întrucât Licensing Orders au fost adoptate pentru punerea în aplicare a Regulamentului nr. 1779/77, Regatul Unit nu a avut obligația de a le notifica în temeiul articolelor 2 și 3 din Regulamentul nr. 101/76 și nici de a obține aprobarea Comisiei pentru acestea în temeiul anexei VI la Rezoluția de la Haga, cele două măsuri naționale în cauză aplicându-se numai navelor de pescuit din Regatul Unit și din insula Man. În ceea ce privește măsurile prevăzute de Comisie pentru 1978, al căror efect a fost de a stabili un tonaj total superior celui care a fost recomandat de Consiliul Internațional pentru Explorarea Apelor Maritime și de a reduce în mod relativ, în raport cu anul anterior, cota rezervată Regatului Unit, guvernul britanic contestă existența oricăror amenințări la adresa pescarilor irlandezi care își exercită activitatea în apele Regatului Unit fără a poseda licențe, întrucât acestea au fost cerute numai pentru navele de pescuit din Regatul Unit și din insula Man. Regatul Unit nu poate fi urmărit în justiție datorită unor intenții atribuite acestuia. În cele din urmă, cu privire la devansarea datei de închidere a sezonului de pescuit la 24 septembrie 1978, guvernul britanic susține că este vorba de o măsură de conservare adecvată, strict necesară, aplicată fără nicio discriminare și care a fost în mod corespunzător notificată Comisiei, a cărei aprobare a fost solicitată.

41 De asemenea, Guvernul Regatului Unit atrage atenția asupra statutului constituțional special al insulei Man, care nu face propriu-zis parte din Regatul Unit. În temeiul articolului 227 alineatul (5) litera (c) din Tratatul CEE, astfel cum a fost modificat cu ocazia aderării Regatului Unit, dispozițiile tratatului se aplică în cazul insulei Man doar în măsura necesară pentru a se asigura aplicarea regimului prevăzut de tratatul de aderare. Raporturile speciale dintre această insulă și Comunitate au fost definite prin protocolul nr. 3 anexat la actul de aderare. Din acest protocol rezultă că în raporturile cu insula Man se aplică numai dispozițiile

referitoare la libera circulație a mărfurilor, astfel încât măsurile adoptate de Comunitate în domeniul protecției rezervelor de pește nu se aplică pe acest teritoriu și în apele aflate în jurisdicția acestuia.

42 Comisia nu acceptă acest punct de vedere. Ținând seama de legătura strânsă care există în domeniul pescuitului între organizarea pieței și măsurile structurale, aceasta apreciază că Protocolul nr. 3 trebuie să fie interpretat în sensul că măsurile de conservare adoptate de Comunitate se aplică în egală măsură și apelor Insulei Man.

43 Nu pare necesară examinarea situației constituționale a insulei Man și a raporturilor dintre acest teritoriu și Comunitate. În fapt, din chiar enunțurile hotărârii în cauză rezultă că aceasta a fost adoptată în temeiul legislației Regatului Unit de către guvernul britanic, astfel încât Regatul Unit trebuie să-și asume responsabilitatea pentru această măsură față de Comunitate. Ținând seama de această observație preliminară, Curtea examinează separat, în continuare, situația anului 1977, caracterizat de existența unor măsuri comunitare de conservare, și situația anului 1978, caracterizat de absența unor asemenea măsuri.

Cu privire la regimul anului 1977

44 În cursul anului 1977, zona maritimă în cauză era reglementată de Regulamentul nr. 1779/77 care, așa cum s-a amintit mai sus, stabilea cotele de pescuit precum și o interdicție de pescuit sezonieră de la 1 octombrie la 19 noiembrie 1977 într-o zonă limitată care includea apele insulei Man și apele intermediare dintre această insulă și coasta Marii Britanii.

45 În temeiul articolului 4 din acest regulament, statele membre aveau obligația să adopte măsurile necesare pentru asigurarea respectării acestor dispoziții. Regatul Unit a întrebat dacă obligația de a consulta Comisia și de a solicita aprobarea acesteia se aplică măsurilor de acest gen. Astfel cum a declarat Curtea în hotărârea din 4 octombrie 1979 (cauza 141/78, Republica Franceză/Regatul Unit, considerentul 11), această obligație este generală și se aplică tuturor măsurilor de conservare care provin de la statele membre și nu de la autoritățile comunitare. Prin urmare, măsurile adoptate de un stat membru pentru aplicarea unui regulament comunitar nu sunt scutite de obligația de consultare prevăzută de anexa VI la Rezoluția de la Haga, nici de obligația de notificare impusă de articolele 2 și 3 din Regulamentul nr. 101/76. Motivul existenței acestei duble obligații este în mod special evident cu privire la măsurile adoptate de Regatul Unit care au constat în punerea în aplicare a unui regim de licențe a cărui aplicare este în totalitate la discreția autorităților Regatului Unit și ale insulei Man.

46 Astfel rezultă că Regatul Unit nu a îndeplinit pe deplin, prin punerea în aplicare a acestui sistem de licențe, obligația care i-a fost impusă de dispozițiile citate, împreună cu articolul 4 din Regulamentul nr. 1779/77. Pentru protejarea drepturilor și intereselor garantate de dreptul comunitar celorlalte state membre și resortisanților acestora, a fost necesară stabilirea și publicarea, într-o formă care să angajeze Regatul Unit, a tuturor normelor de aplicare a regimului ales de autoritățile britanice pentru punerea în aplicare a Regulamentului nr. 1779/77, astfel încât să permită tuturor statelor membre și persoanelor interesate, precum și autorităților comunitare, să recunoască dacă regimul aplicat răspundea atât obligațiilor speciale care decurg pentru Regatul Unit din Regulamentul nr. 1779/77, cât și cerințelor generale de nediscriminare și de egalitate în condițiile accesului la fondurile de pescuit consacrate de articolul 2 din Regulamentul nr. 101/76 și articolul 7 din Tratatul CEE. Această obligație de a institui măsuri de punere în aplicare operatorii din punct de vedere juridic și care pot fi cunoscute de orice persoană în cauză se impune într-un domeniu precum cel al pescuitului maritim, care nu poate fi organizat altfel decât în cadrul anilor de pescuit stabiliți

în avans; cerința de claritate juridică este cu adevărat necesară într-un domeniu în care orice incertitudine poate duce la incidente și la aplicarea de sancțiuni semnificative.

47 Rezultă din cele menționate anterior că Regatul Unit a încălcat normele de drept comunitar încă din anul de pescuit 1977 prin faptul că nu a asigurat punerea în aplicare a Regulamentului nr. 1779/77 prin intermediul măsurilor stabilite pe cale juridică și publicate și că a omis să comunice vreo informație, sau cel puțin vreo informație suficient de precisă, cu privire la acțiunea acestuia în domeniu, atât Comisiei cât și celorlalte state membre direct interesate.

Cu privire la regimul anului 1978

48 În ceea ce privește dispozițiile în vigoare în cursul anului 1978, este necesar să se remarce mai întâi că Regatul Unit a permis continuarea existenței unei incertitudini totale cu privire la regimul măsurilor de conservare aplicate în zona în cauză, în ciuda cererilor repetate ale Comisiei care urmărea să obțină informații precise și de natură să angajeze răspunderea Regatului Unit. În special, notificarea din 17 august 1978, anterioară punerii în aplicare a Irish Sea Herring (Prohibition of Fishing) Order 1978, No. 1374, din 20 septembrie 1978, nu îndeplinește cerințele anexei VI la Rezoluția de la Haga. Într-adevăr, ținând seama de perioada lungă de inactivitate care precedă această notificare, consultarea bruscă a Comisiei la data de 17 august pentru măsuri destinate să fie puse în aplicare, conform comunicării, patru zile mai târziu, nu poate fi considerată o procedură conformă cu această rezoluție. Acest lucru este cu atât mai adevărat cu cât comunicarea Regatului Unit conține numai informații incomplete cu privire la sfera de aplicare a măsurii în cauză: aceasta nu conține nicio justificare explicită a acestei măsuri cu privire la nevoile de conservare și nu dă nicio indicație privind protejarea intereselor celorlalte state membre în cauză. În aceste condiții, Comisia a fost îndreptățită să refuze aprobarea unei măsuri ale cărei domeniu de aplicare și justificare nu puteau fi apreciate.

49 Măsura pusă efectiv în aplicare la 20 septembrie 1978 se limitează să ordone închiderea întregii zone de pescuit din Marea Irlandei din 24 septembrie 1978. Aceasta se referă la o zonă geografică diferită de cea căreia i se aplică închiderea sezonieră prevăzută de articolul 1 din Regulamentul nr. 1779/77. În plus, măsura adoptată nu conține nicio indicație cu privire la cantitatea de capturi autorizate, nici cu privire la repartizarea acestora la pescarii diferitelor state membre în cauză. Prin urmare, măsura instituită în mod unilateral de Regatul Unit a modificat în mod considerabil măsurile comunitare de conservare în vigoare în cursul anului 1977. Rezultă astfel că Regatul Unit a adus atingere în mod unilateral, în zona în cauză, situației stabilite prin măsurile comunitare pentru anul 1977, atunci când, prin comunicările din 2 și 13 februarie 1978, menționate mai sus, a decis să le păstreze pe acestea fără a fi în măsură să ofere indicații sigure privind incidența măsurilor adoptate sau să dea o justificare a nevoilor de conservare care pot motiva schimbările introduse. Prin urmare, trebuie constatat, de asemenea, că Regatul Unit nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul tratatului în ceea ce privește regimul aplicat în 1978.

Cu privire la „rezerva de merluciu norvegian”

50 În cursul anului 1977, Consiliul a adoptat în trei rânduri o măsură de interzicere a pescuitului de merluciu norvegian: prin articolul 5 din Regulamentul nr. 350/77 din 18 februarie 1977 de definire a anumitor măsuri provizorii de conservare și de gestionare a rezervelor de pește (JO L 48, p. 28), pentru perioada 21 februarie – 31 martie 1977; prin Regulamentul nr. 1673/77 din 25 iulie 1977 privind interzicerea pescuitului de merluciu norvegian (JO L 186, p. 30), pentru perioada 1 septembrie – 15 octombrie 1977, și prin Regulamentul nr. 2243/77 din 11 octombrie 1977 privind interzicerea pescuitului de merluciu

norwegian (JO L 260, p. 1) pentru perioada suplimentară 16 – 31 octombrie 1977. Zona în care se aplică această interdicție se situează la est și la nord de coastele Scoției; aceste limite, astfel cum sunt definite de dispozițiile menționate mai sus, nu sunt complet identice, dar măsurile adoptate aveau în comun faptul că nu depășeau, la est, o linie reprezentată de longitudinea de 0° (sau meridianul Greenwich).

51 La 31 octombrie 1977, guvernul britanic a adoptat o dispoziție intitulată The Norway Pout (Prohibition of Fishing) (No. 3) Order 1977, No. 1756, privind interzicerea pescuitului de merluciu norvegian de la 1 noiembrie 1977, în aceeași zonă, delimitată la est de meridianul Greenwich. În ceea ce o privește, Comisia a prezentat Consiliului, în aceeași perioadă, o propunere care, după anumite amendamente și în forma finală a acesteia, urmărea menținerea „rezervei de merluciu norvegian” în conformitate cu vechea definiție a acesteia, și anume limitată la est de longitudinea de 0°. Această propunere a avut aceeași soartă ca și măsurile de politică a pescuitului pendinte în fața Consiliului în timpul ședinței din 30/31 ianuarie 1978, astfel încât nu au existat măsuri comunitare de conservare pentru zona în cauză în cursul anului 1978.

52 La 3 și 20 iulie 1978 Guvernul Regatului Unit a prezentat Comisiei, făcând referire la procedura stabilită de anexa VI la Rezoluția de la Haga, proiectul unor măsuri de conservare, printre care un proiect care urmărea extinderea sezonieră, în timpul perioadei cuprinse în fiecare an între 1 octombrie și 31 martie anul următor, a rezervei de merluciu norvegian și extinderea limitei estice a acestei zone până la linia de separație dintre zona de pescuit a Regatului Unit și cea a Norvegiei și, pornind de la punctele în care această linie de separație întâlnește meridianul de 2 grade longitudine est, de-a lungul acestui meridian. Această informație era însoțită de proiectul măsurii în cauză. Nu rezultă din dosar dacă Danemarca, a cărei industrie de pescuit era direct vizată de măsura propusă, a fost informată în temeiul Regulamentului nr. 101/76.

53 Comisia nu a aprobat măsura propusă. Cu toate acestea, măsura a fost pusă în aplicare în conformitate cu termenii proiectului comunicat Comisiei prin Norway Pout (Prohibition of Fishing) (No. 3) (Variation) Order 1978, No. 1379, adoptat la 20 septembrie 1978 și pus în aplicare la 1 octombrie 1978, al cărui efect este de a extinde zona de aplicare a interdicției de pescuit de merluciu norvegian către est, până la limita descrisă mai sus în timpul unei perioade cuprinse în fiecare an între 1 octombrie și 31 martie anul următor.

54 Comisia consideră că această măsură este incompatibilă cu dreptul comunitar datorită faptului că nu este vorba de o măsură de conservare reală; în realitate, este vorba de o măsură de politică economică care are ca obiect valorificarea capturilor pescarilor din Regatul Unit, care practică în această regiune pescuitul de eglefin și de merlan în detrimentul pescarilor danezi care practică, în mod tradițional, în respectiva zonă extinsă, pescuitul de merluciu norvegian în scopuri industriale. Guvernul danez, intervenient în litigiu, a atras atenția asupra pagubelor grave cauzate unei părți importante din flota acestuia de pescuit, a cărei existență ar fi amenințată de măsura adoptată în mod unilateral de Regatul Unit.

55 Regatul Unit se apără afirmând că măsura adoptată este o măsură reală de conservare, dat fiind că pescuitul de merluciu norvegian, practicat cu plase cu ochiuri mici, duce la capturi accesorii importante de pui de eglefin și de pui de merlan, de natură să diminueze capturile ulterioare de pești adulți din aceeași specie, destinate consumului uman, aducând atingere capacității de reproduce a stocurilor.

56 Rezultă din textele comunitare amintite mai sus, în special din anexa VI la Rezoluția de la Haga și din Declarația Consiliului din 31 ianuarie 1978, că măsurile unilaterale de conservare

pot fi adoptate de către statele membre numai în caz clar de necesitate. În această privință, ar trebui remarcat, în primul rând, că Regatul Unit nu a respectat cerințele de procedură stabilite de Rezoluția de la Haga. Comunicările adresate Comisiei de Guvernul Regatului Unit, în momentul în care solicita aprobarea măsurii în cauză, nu conțineau nicio indicație privind obiectivul și justificarea acesteia; guvernul s-a limitat să notifice textul măsurii propuse și să-și anunțe intenția de a o introduce într-un termen cât mai scurt.

57 Problema de a ști dacă extinderea „rezervei de merluciu norvegian” către est răspunde unei necesități reale și urgente de conservare și dacă, presupunând că o asemenea nevoie a fost stabilită, extinderea geografică a unei interziceri absolute pentru pescuitul de merluciu norvegian este mijlocul cel mai potrivit pentru acest scop, rămâne controversată. Este necesar să se amintească, în această privință, că în cursul anului 1977 Consiliul a putut să ajungă, în ceea ce privește regimul pescuitului de merluciu norvegian, la o soluție considerată satisfăcătoare, cu titlu provizoriu, de către statele membre în cauză. În preambulele la Regulamentele nr. 1673/77 și 2243/77, se afirmă că stabilirea rezervei de merluciu se face pe baza evaluărilor științifice disponibile, în așteptarea unei reexaminări ulterioare a situației. Deși aceste dispoziții și-au încetat efectele la 31 octombrie 1977, stabilirea întinderii rezervei de merluciu norvegian în 1977 poate fi considerată o tranzacție echitabilă între interesele pescarilor din diferite state membre care își desfășoară activitatea în zona în cauză. Prin măsura adoptată la 31 octombrie 1977 și prin notificările adresate Comisiei la 2 și 13 februarie 1978, Guvernul Regatului Unit a lăsat să se înțeleagă că accepta situația stabilită. În aceste circumstanțe, nu se poate accepta ca un stat membru să modifice brusc situația existentă, aducând o atingere gravă intereselor unui alt stat membru, în cazul în care nu este în măsură să stabilească, pe baza evaluărilor științifice corespunzătoare, necesitatea unor măsuri de conservare noi și caracterul adecvat al metodelor aplicate. În ceea ce privește, în special, aceste metode, Comisia estimează că o interdicție sezonieră a pescuitului în zona lărgită este excesivă întrucât obiectivul urmărit de Regatul Unit putea fi atins în cadrul unor măsuri mai flexibile privind, în special, limitarea capturilor accesorii. După ce a instituit în mod unilateral măsura criticată, fără a furniza explicații, Regatul Unit nu a fost în măsură să stabilească, în cursul prezentei proceduri, justificarea măsurii adoptate ca și măsură de conservare strict necesară.

58 Prin urmare, rezultă că Regatul Unit nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul tratatului prin faptul că a modificat în mod unilateral o situație stabilită în temeiul măsurilor convenite anterior în cadrul unei proceduri comunitare și că a adus astfel o atingere gravă intereselor unui alt stat membru, fără a stabili necesitatea și urgența acțiunii sale, în conformitate cu cerințele anexei VI la Rezoluția de la Haga și ale articolului 3 din Regulamentul nr. 101/76.

Cu privire la cheltuielile de judecată

59 În temeiul articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât pârâtul a căzut pretenții, acesta trebuie obligat la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv a celor ale intervenienților.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

declară și hotărăște:

1) Regatul Unit nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Tratatului CEE prin faptul că:

a) în ceea ce privește *Mourne Fishery*, nu a respectat obligațiile de consultare impuse de dreptul comunitar în ceea ce privește măsurile de conservare adoptate în septembrie 1978 de Herring (Restriction of Fishing) Regulations (Northern Ireland) 1978, No. 277, a alăturat acestor măsuri o excepție contrară unei necesități de conservare recunoscute și, în plus, a acordat această excepție în condiții care favorizează în mod unilateral anumiți pescari din Regatul Unit;

b) în ceea ce privește *insula Man și Marea Irlandei*, a aplicat în 1977, pentru punerea în aplicare a Regulamentului nr. 1779/77 al Consiliului din 2 august 1977, în temeiul Herring (Irish Sea) Licensing Order 1977, No. 1388 și a Herring (Isle of Man) Licensing Order 1977, No. 1389, un regim de licențe de pescuit care nu a făcut obiectul unei consultări corespunzătoare și ale cărui modalități de aplicare au fost lăsate în totalitate la discreția autorităților Regatului Unit, fără a lăsa posibilitatea pentru autoritățile comunitare, celelalte state membre și persoanele interesate de a obține o certitudine juridică cu privire la regimul aplicat în mod real; a menținut, în 1978, această stare de insecuritate pentru pescarii altor state membre; a modificat în mod unilateral, în cursul aceluiași an, măsurile de protecție existente, în detrimentul pescarilor altor state membre, prin Irish Sea Herring (Prohibition of Fishing) Order 1978, No. 1374, fără a efectua o consultare conformă cu normele de drept comunitar și fără a stabili dacă modalitățile de punere în aplicare ale măsurii adoptate răspund sub această formă unei nevoi reale și urgente de conservare;

c) în ceea ce privește „*rezerva de merluciu norvegian*”, a extins către est, până la meridianul de 2° longitudine est, dacă nu până la limita zonei de pescuit a Regatului Unit, domeniul de aplicare a unei interdicții sezoniere de pescuit de merluciu norvegian, prin Norway Pout (Prohibition of Fishing) (No. 3) (Variation) Order 1978, No. 1379, cauzând în felul acesta o daună importantă pescuitului unui alt stat membru, fără a solicita aprobarea Comisiei pentru aceasta în condiții satisfăcătoare și fără a stabili justificarea măsurii adoptate ca și măsură de conservare strict necesară.

2) Obligă Regatul Unit la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv a celor ale intervenienților.

Kutscher	O'Keeffe	Touffait	Mertens de Wilmars	Pescatore
Mackenzie Stuart		Bosco	Koopmans	Due

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 10 iulie 1980.

Grefier
A. Van Houtte

Președinte
H. Kutscher